

Mēģinu būt atklāts

Oļģerta Krodera grāmata par viņa dzīvi **Mēģinu būt atklāts** pirmoreiz izdota 1993. gadā, taču pašlaik kļuvusi par bibliogrāfisku retumu. Joprojām aktīvi strādājošais latviešu režijas vecmeistars šovasar atzīmēja 90 gadu jubileju. Gatavojoties tai, apgāds **Zvaigzne ABC** laidis klajā režisora autobiogrāfisko darbu ar Valmieras teātra direktores Evitas Sniedzes priekšvārdu un O. Krodera režijas darbu un lomu hroniku.

«Bez Krodera Latvijas teātris 20. un nu jau arī 21. gadsimtā nav iedomājams. Viņa dzīve bez Latvijas un teātra – arī ne. «Visu, ko esmu pieredzējis, kas man ticis likts priekšā, vienmēr esmu vērojis no malas. Pat ziemējos. Es jutos, it kā spēlētu kādu lomu izrādē, līdz ar to man nav nekā traģiska, ko nožēlot. Es skatos izrādī.» Un viņam diemžēl ir nācies būt klāt dažās lielākajās Latvijas 20. gadsimta izrādēs («un man bija baigi interesanti», Kroders saka) – gan 1940. gada 17. jūnijā, kad Rīgā iebrauca padomju tanki, gan 1941. gada 14. jūnijā, kad viņam un viņa ģimenei četros no rīta stundas laikā bija jābūt gataviem nākamajiem savas dzīves gadiem prom no mājām. Bet viņa pieredzējušajā mūžā ir bijis arī gan 1990. gada 4. maijs, gan 1991. gada 21. augusts. Kroders savām acīm ir pieredzējis gandrīz visu Latviju, jo ir tikai trīs gadus jaunāks par to,» raksta Evita Sniedze.

«Es tiešām mēģināju būt atklāts un ceru, ka tas zināmā mērā ir izdevies. Protams, šis tas aizmirsies, šo to vispār negribas atcerēties. Bet melojis neesmu,» saka Oļģerts Kroders. ■

Sagatavoja Monika SILA

Jautājumi un atbildes

Alimentu maksāšana

? «Pazaudējis darbu, nespēju maksāt alimentus, un sakrājās parāds valstij. Bija manis apmaksāta alimentu tieša, kurā piesprieda konkrētu summu, bet to nespēju maksāt, līdz ar to tagad to maksā valsts. Materiālā situācija ir uzlabojusies, gribu sākt maksāt personīgi alimentus bērna mātei, gan sākt atmaksāt parādu valstij. Kur man ir jāvērsas? Jāpiebilst, ka bērna māte neņem ārā papīru par to, lai varu sākt maksāt personīgi viņai tiesā noteikto summu,» prasa Mārtiņš.

«Tieši Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija nodrošina bērniem uzturlīdzekļus tiesas noteiktajā apmērā, kas nav lielāks par Ministru kabineta noteiktajiem minimālajiem uzturlīdzekļiem, ja tiesu izpildītājs atzinis, ka uzturlīdzekļu piedziņa no bērna vecāka nav iespējama, vai arī ja bērna vecāks tiesas spriedumu maksāt uzturlīdzekļus pilda, bet nenodrošina to pilnu apmēru. Pēc situācijas izklāsta var secināt, ka jūsu izpildu lieta par uzturlīdzekļu piedziņu jau ir nodota tiesu izpildītājam. Tas savukārt nozīmē, ka uzturlīdzekļi tiek maksāti no Uzturlīdzekļu garantijas fonda.

Parādnieki var paši veikt pārskaitījumus Uzturlīdzekļu garantiju fondā, taču par to noteikti jāinformē zvērinātais tiesu izpildītājs, kura lietvedībā atrodas izpildu lieta par uzturlīdzekļu piedziņu. Pie tiesu izpildītāja var uzzināt arī to, kāds šobrīd ir parāda apmērs valstij.

Ja jums ir zināms tiesu izpildītājs, kura lietvedībā atrodas izpildu lieta par uzturlīdzekļu piedziņu, tad vērsieties pie viņa, lai uzzinātu, cik liels ir sakrājiens parāds, respektīvi, no Uzturlīdzekļu garantiju fonda izmaksātie uzturlīdzekļi, kā arī no šīs summas aprēķinātie procenti. Tad zvērināta tiesu izpildītāja norādītajā kartībā jūs varēsiet ieskaitīt parāda summu Uzturlīdzekļu garantiju fondā.

Varat vērsties arī Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijā (tālrunis 67830626). Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija apsaimnieko piešķirtos valsts budžeta, kā arī reg-

resa kārtībā no parādniekiem piedzītos līdzekļus, nodrošina to izlietojuma kontroli, kā arī Ministru kabineta noteiktajā kārtībā reģistrē personas, kurām izmaksāti uzturlīdzekļi no valsts līdzekļiem, un parādniekus.

Vēl būtiski uzsvērt, ka uzturlīdzekļu parādam nav noilguma. Tas nozīmē, ka līdz pat parādnieka mūža beigām ir iespējams vērst piedziņu uz jebkuru viņa mantu, tai skaitā arī uz darba samaksu, stipendijām, pabalstiem, mantojumu un pat pensiju,» teic zvērinātu advokātu biroja **BDO Zelmenis & Liberte** partnere, zvērināta advokāte Vita Liberte.

Darba attiecību pārtraukšana

? «Pēc konflikta ar priekšnieci uzrakstīju atlūgumu – pušu vienošanos. Nostrādāju 14 gadus. Vai man pienākas kaut kāda naudas izmaksa vai pilnīgi nekas?» jautā Liana.

«Darba likuma 128. panta pirmā daļa paredz, ka neatkarīgi no darba attiecību izbeigšanas pamata visas summas, kas darbiniekam pienākas no darba devēja, izmaksājamas atlaišanas dienā. Tātad pēdējā darba attiecību dienā darba devējam ir pienākums izmaksāt darbiniekam nopelnīto darba samaksu, kompensāciju par neizmantotajām ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma dienām, kā arī visas citas naudas summas, kas pienākas darbiniekam (piemēram, izdevumi, kas saistīti ar darbinieka komandējumu).

Ja darba attiecības izbeigtas, pamatojoties uz paša darbinieka uzteikumu vai noslēdzot darba devēja un darbinieka vienošanos, saskaņā ar Darba likumu darba devējam atlaišanas pabalsts nav jāmaksā. Vienīgais izņēmums ir gadījums, kad darbinieks savu uzteikumu pamatojis ar svarīgu iemeslu. Darba likuma 100. panta piektā daļa nosaka, ka par «svarīgu iemeslu» atzīstams katrs tāds apstāklis, kas, pamatojoties uz tikumības un taisnprātības apsvērumiem, neļauj turpināt darba tiesiskās attiecības.

Tomēr, ja darba attiecības tiek izbeigtas saskaņā ar Darba likuma 114. pantu, proti, darba

devējs un darbinieks noslēdz rakstisku vienošanos par darba tiesisko attiecību izbeigšanu, tad darba devējam un darbiniekam ir iespēja vienošanās tekstā iekļaut arī noteikumu par atlaišanas pabalsta izmaksu. Ja šāda noteikuma nebūs, kompensācija darbiniekam nepienāksies,» skaidro zvērinātu advokātu biroja **Sorainen** juriste Lāsma Rugāte.

Neparaksta dekrēta lapu

? «Ko darīt, ja darba devējs neparaksta dekrēta lapu?» prasa Kate.

«Saskaņā ar Ministru kabineta 2011. gada 3. aprīļa noteikumu nr. 152 *Darbnespējas lapu izsniegšanas kārtība* 22. punktu darba devējs vai tā pilnvarota persona aizpilda darbnespējas lapas B nodaļu *Darba devēja informācija* un norāda periodu, kurā: (1) darbinieks nav ieradies darbā sakarā ar pārejošu darbnespēju; (2) darbinieks ir izmantojis ikgadējo atvaļinājumu vai atvaļinājumu bez darba samaksas saglabāšanas, ja šis atvaļinājums pilnīgi vai daļēji sakrīt ar darbnespējas lapā norādīto pārejošas darbnespējas periodu. Sniegtās ziņas darba devējs apstiprina ar parakstu. Ja iepriekš minētās ziņas atbilst faktiskajai situācijai, LR tiesību akti neparedz, ka darba devējam būtu tiesības atteikties aizpildīt darbnespējas lapas B nodaļu *Darba devēja informācija*.

Situāciju, kad darba devējs neparaksta darbnespējas lapu, darbinieks visefektīvāk var risināt, iesniedzot sūdzību Valsts darba inspekcijā,» skaidro zvērinātu advokātu biroja **Sorainen** juriste Lāsma Rugāte.

Filmas iegāde

? «Man ļoti patika latviešu filma *Likteņa līdumnieki*. Es gribētu zināt, vai šī filma ir izlaista DVD un kur to var iegādāties?» vaicā Līvija.

Sāgas *Likteņa līdumnieki* visas 56 sērijas ir iespējams iegādāties DVD formātā. Par tās iegādi interesēties zvanot pa tālr. 67200285 vai rakstot uz e-pastu ltvarhivs@ltv.lv. ■

JAUNA STACIJA. Īstenotā projekta gaitā Ērgļos tika uzbūvēta arī jauna dzeramā ūdens attīrīšanas stacija

Ērgļos tīrs ūdens un vienmērīga padeve

Ina ZELČA

Foto: no SIA ŪDAS arhīva

Jau apmēram gadu Madonas novada Ērgļos iedzīvotāji saņem kvalitatīvu dzeramo ūdeni, jo ir īstenots ES Kohēzijas fonda līdzfinansētais projekts *Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu, dzeramā ūdens ūdensgūtnes un attīrīšanas stacijas izbūve, ūdensvada un kanalizācijas tīklu atjaunošana un paplašināšana Ērgļos*.

«Iedzīvotājiem nenoliedzami lielākais ieguvums ir tīrais ūdens, jo pirms tam tā kvalitāte bija ļoti slikta – ūdenī bija paaugstināts dzelzs saturs,» stāsta komunālo pakalpojumu uzņēmuma SIA ŪDAS valdes loceklis Dainis Daugulis.

Viņš uzsver, ka otrs vērtīgs ieguvums – ievērojami samazinājies arī apkārtējās vides piesārņojums. «Vecā ūdensapgādes sistēma Ērgļos darbojās kopš 50. gadiem, daļa tīklu bija ierīkota ar azbesta cementa caurulēm.

Situācija bija kritiska, jo ūdens bija netīrs un nebija prognozējams, kurā dienā un kurā vietā varētu rasties avārijas situācija – ūdensvads pārplīst, un ūdens padeve ir traucēta. Tas notika bieži, tāpēc bija vajadzīgs nopietns risinājums,» atklāj D. Daugulis.

Projekts par ES un valsts finansējuma saņemšanu ūdensapgādes un notekūdeņu attīrīšanas sistēmas rekonstrukcijai tika uzsākts 2008. gada beigās, bet pabeigts 2010. gada rudenī. Viens līgums tika noslēgts par ūdens-

vada un kanalizācijas tīklu atjaunošanu un paplašināšanu, otrs līgums – par ūdensvada attīrīšanas un pārsūkņēšanas stacijas, kā arī kanalizācijas notekūdeņu attīrīšanas stacijas būvniecību. Projekta īstenošanas laikā Ērgļos uzbūvēti maģistrālie ūdensvada un kanalizācijas tīkli, dzeramā ūdens ūdensgūtnes un atdzelzēšanas stacija, kanalizācijas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas.

«Sarežģījumus rada tas, ka Ērgļos ir kalnains reljefs, taču projekta īstenojuma gaitā tika izbūvētas deviņas jaunas kanalizācijas sūkņu stacijas, kas palīdz savākt notekūdeņus un rezultātā arī samazināt apkārtējās vides piesārņojumu,» skaidro D. Daugulis. Viņš bilst, ka diemžēl Ērgļos ir dzīvojamās mājas, kur iedzīvotāji šobrīd vēl nesaņem ES normām atbilstošus ūdensapgādes pakalpojumus, tāpēc šī

problēma kā viena no pirmajām būs jārisina nākotnē.

Projekta finanšu, tehniskās un administratīvās vadības uzraudzību nodrošina Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. ■

PROJEKTA IZMAKSAS

- Kopējās izmaksas (ar PVN): **Ls 4 508 875,68.**
- No tām kopējās attiecināmās izmaksas (neskaitot PVN) – Ls 3 579 798,82,
- t. sk. Kohēzijas fonda līdzfinansējums – Ls 3 042 829,00,
- t. sk. valsts budžeta līdzfinansējums – Ls 96 263,76,
- t. sk. pašvaldības līdzfinansējums – Ls 439 406,06,
- t. sk. finansējuma saņēmēja finansējums – Ls 1300.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ